

A 1919/PRE

Framlagt av Mittengruppen
Behandlas i Presidiet

Medlemsförslag om att anpassa Nordiska rådets organisation till den nya säkerhetspolitiska situationen

Förslag

Mittengruppen föreslår

att Nordiska rådet beslutar

att, i samarbete med medlemsparlamenten, göra sådana ändringar i sin organisation och verksamhet, som i den nya säkerhetspolitiska situationen bidrar till ett mer transparent men samtidigt effektivt samnordiskt beslutsfattande om utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik

Bakgrund

Rysslands folkrättsvidriga invasion av Ukraina har gjort att vi har den mest osäkra situationen i Europa sedan andra världskriget. Miljoner människor är på flykt, tusentals har dödats, och hela städer har jämnats med marken. Det demokratiska Europa, såsom EU och de nordiska länderna, har dock hållit samman under kriget. Vi har på olika sätt bistått Ukraina och dess folk. Det har gällt ekonomiska medel, förnödigheter och mediciner, men också med vapen.

En konsekvens av Rysslands mycket aggressiva krigföring är att Finland och Sverige valt att ansöka om medlemskap i försvarsalliansen Nato. Ytterligare har Danmark valt att avskaffa sitt förbehåll i EU:s försvarssamarbete. Det är en stor förändring, givetvis för länderna själva. Därtill är dom viktiga ur ett nordiskt perspektiv.

Det svenska och finska medlemskapet innebär att alla nordiska länder blir medlemmar i Nato. Det ger oss möjligheter att agera – planera och skapa en situationsbild – tillsammans, på ett helt annat sätt än tidigare. Det militära samarbetet förstärks, och dessutom skapas nya ramar för samarbetet inom totalsäkerhet och beredskap. Där finns också lärdomar att dra från coronapandemin som vi äntligen tagit oss ur.

Under 2000-talet har det vid flera tillfällen funnits diskussioner om att förstärka säkerhetspolitikens roll både i Nordiska rådet och ministerrådet. Till följd av den så kallade Stoltenberg-rapporten och tillkomsten av Nordefco i 2009 fördes diskussioner om att formalisera det nordiska regeringssamarbetet inom utrikes- och försvarspoli-

tik. Under sistone har samma diskussion förts kring civil beredskap och säkerhet, till följd av rekommendationerna i den så kallade Enestam-rapporten.

För Nordiska rådets del har inrättandet av ett särskilt utskott för utrikes-, säkerhets- och försvarsfrågor behandlats åtminstone två gånger sedan Rysslands annektering i Krimhalvön i 2014. Sedan 2013 har Nordiska rådet ordnat årliga rundabordsamtal med regeringarna och parlamenten om säkerhet och försvar. Dessa anses dock inte av alla att uppfylla behovet av en mer transparent, nordisk parlamentarisk debatt om gemensam säkerhet i en situation då en gemensam situationsbild har blivit så viktig med tanke på gemensamt agerande.

Försvar, beredskap och säkerhet hör inte till Nordiska rådets och ministerrådets ursprungliga agenda. Det enda sättet för dessa organisationer att kunna existera under kalla kriget var att syssla enbart med sådant som inte berörde frågor om krig och fred. 2020-talet har fört med sig en global pandemi men också ett europeiskt krig. Mot bakgrund av dessa stora ändringar finns det anledning för Nordiska rådet att se över sina egna arbetsformer och organisation, för att nå den största möjliga effekten och aktualiteten. Detta skall göras i tätt samarbete med Nordiska rådets medlemsparlament.

Norden den 1 juni 2022

Andrs Adlercreutz (sv)

Anders Eriksson (ÅF)

Annika Hirvonen (MP)

Arman Teimouri (L)

Bertel Haarder (V)

Edmund Joensen (V)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Flf)

Hanna Katrín Friðriksson Vr

Heli Järvinen (gröna)

Jaspur Langgaard (sb)

Jouni Ovaska (cent)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Linda Modig (C)

Magnus Ek (C)

Mikko Kinnunen (cent)

Mikko Kärnä (cent)

Ola Elvestuen (V)

Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)

Rasmus Ling (MP)

Simon Holmström (HI)

Stinus Lindgreen (RV)